

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009 až 2015 (dále jen „NP VaVaI“) byla schválena usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729. Tento dokument stanovil hlavní cíle výzkumu, vývoje a inovací podporovaných z veřejných prostředků, které se promítly do obsahu programů podpory na národní úrovni, dále do formulace návrhů operačních programů i do organizačních a legislativních opatření.

Úkol aktualizovat NP VaVaI uložila vláda svým usnesením ze dne 27. září 2011 č. 714 o Národní inovační strategii České republiky předsedovi vlády a ministrům školství, mládeže a tělovýchovy a průmyslu a obchodu. Termín předložení aktualizace NP VaVaI byl upřesněn v usnesení vlády ze dne 12. prosince 2012 č. 924 k Průběžné zprávě o plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015.

Národní inovační strategie si klade za úkol posílit význam inovací a využívat špičkových technologií jako zdrojů pro dlouhodobý hospodářský růst. Z tohoto úkolu vyplynula i potřeba vzájemně provázat NP VaVaI a Národní inovační strategii a koordinovat je s doporučeními evropských strategických dokumentů Strategie Evropa 2020 a Unie inovací. Těmito dokumenty se Evropská unie přihlásila ke zvyšování konkurenceschopnosti cestou inovací založených na znalostech. Evropská unie rovněž stanovila nové směry evropské výzkumné a inovační politiky, které byly v souladu se závěry slovinského předsednictví v Radě Evropské unie v roce 2008 a týkaly se vytvoření Evropského výzkumného prostoru za účelem kvalitnější spolupráce členských států v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zlepšení mobility výzkumných pracovníků a zkvalitnění výměny znalostí.

Závěrům evropských dokumentů Strategie Evropa 2020 a Unie inovací, které vznikly v roce 2010, odpovídaly nově přijaté či aktualizované národní strategické dokumenty např.: Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR, Národní inovační strategie, Národní program reformy a Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Všechny tyto dokumenty tvoří společně s doporučeními Mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v ČR výchozí koncepční rámec předkládané aktualizované Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací do roku 2015 s výhledem do roku 2020.

Důvodem pro aktualizaci NP VaVaI je i potřeba uvést rozvoj výzkumu, vývoje a inovací v ČR do souladu s možnostmi státního rozpočtu. V době, kdy stávající dokument vznikl, tedy v roce 2008 byl předpokládán nárůst celkových výdajů na podporu výzkumu ze státního rozpočtu o 8 % ročně. Od roku 2010 ale výdaje rostly výrazně pomaleji, což zapříčinilo nedostatek finančních prostředků. V roce 2014 bude rozdíl plánovaných a skutečných výdajů činit 10,5 mld. Kč a kumulativní rozdíl za léta 2010 - 2014 bude 28,3 mld. Kč. Vzhledem k rozpočtové situaci a její prognóze je nezbytné přehodnotit cíle při aktualizaci NP VaVaI tak, aby byly finančně realizovatelné.

Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „RVVI“) ž navrhla svému předsedovi rozšířit původní zadání aktualizace NP VaVaI dané usnesením vlády ze dne 27. září č. 714 a NP VaVaI nejen aktualizovat, ale do tohoto dokumentu doplnit také výhled až do roku 2020

a upravit ji tak, aby odpovídala svojí strukturou obdobným dokumentům jiných členských států EU. Důvodem k tomuto kroku byla skutečnost, že v roce 2014, tedy ještě v době účinnosti stávající NP VaVaI, začne nové programovací období strukturálních fondů, které potrvá až do roku 2020 a pro které je účelné mít konzistentní národní politiku pro výzkum, vývoj a inovace.

RVVI se aktualizací NP VaVaI zabývala od září 2010, kdy byla na základě veřejné zakázky uzavřena smlouva s Technologickým centrem Akademie věd ČR s názvem „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009 až 2015“. Na základě této smlouvy byly vytvořeny studie k jednotlivým opatřením a jejich závěry jsou jedním ze základních podkladů pro aktualizaci NP VaVaI. Analýzy k plnění jednotlivých aktivit NP VaVaI jsou zveřejněny na www.vyzkum.cz.

Navržená aktualizovaná NP VaVaI navazuje na zhodnocení stavu plnění cílů a opatření, které byly stanoveny v roce 2009. Průběžná zpráva o plnění NP VaVaI byla schválena usnesením vlády ze dne 12. prosince 2012 č. 924.

Hlavním cílem aktualizované NP VaVaI je vytvořit kvalitní podmínky pro tvorbu nových poznatků a jejich využívání v inovacích. Materiál zastřešuje odpovídající strategicko-koncepční dokumenty v ČR a je v souladu s dokumenty přijatými na úrovni EU. Je rozdělen do čtyř částí, které jsou zaměřeny na zajištění kvalitních lidských zdrojů, vytváření prostředí pro efektivní šíření a využívání znalostí, zvyšování inovační výkonnosti podniků a zlepšení koordinace systému řízení v ČR. Oblast lidských zdrojů má v aktualizaci NP VaVaI prioritní roli, protože mimo jiné úzce souvisí také s potřebou kvalitních výzkumných pracovníků pro současné i nově budované infrastruktury výzkumu a vývoje.

Vize a cíle aktualizované NP VaVaI jsou stanoveny v její strategické části. Část implementační obsahuje opatření, která přispějí k realizaci stanovených cílů. Cíle stávající NP VaVaI byly v aktualizované verzi přepracovány tak, aby odpovídaly aktuálním strategickým dokumentům. Implementační část zahrnuje konkrétní opatření k realizaci cílů strategické části, které rovněž obsahují ukazatele, termíny a indikátory plnění. Na institucích, které jsou zodpovědné za plnění jednotlivých úkolů, je ponechána volba způsobu realizace jednotlivých opatření. Stanovením indikátorů plnění je odstraněn nežádoucí stav stávající NP VaVaI, kdy z důvodů chybějících indikátorů bylo obtížné určit stav plnění opatření. V příloze dokumentu je připojena tabulka, která ukazuje převod cílů a opatření stávající politiky do aktualizovaného dokumentu.

Pro aktualizaci NP VaVaI ustavila RVVI dvě pracovní skupiny. Řídící skupina byla složena z členů RVVI, zástupců Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva průmyslu a obchodu na úrovni náměstků a ředitelů odborů. Členy výkonné pracovní skupiny byli pracovníci Odboru výzkumu, vývoje a inovací Úřadu vlády ČR, Národního vzdělávacího fondu, Technologického centra Akademie věd a další externí spolupracovníci.

RVVI projednala návrh aktualizované NP VaVaI 20. prosince 2012 na pracovním setkání, odsouhlasila na pracovní úrovni první tři části dokumentu a uložila sekretariátu RVVI zpracovat návrh opatření. Dále RVVI na pracovním setkání dne 17. ledna 2013 diskutovala o čtvrté části aktualizované NP VaVaI, která se týká především řízení systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR a mezinárodních vazeb. Pracovní verze aktualizované NP VaVaI byla v lednu 2013 rovněž předložena k diskusi odborným komisím RVVI.

Schválením Národního Programu reforem vláda přijala závazek zvyšování podílu veřejných výdajů na VaVaI na HDP (usnesení vlády ze dne 27. dubna 2011 č. 314 o Národním programu reforem České republiky), ve kterém se zavázala přijmout taková opatření, aby národní veřejné výdaje na výzkum, vývoj a inovace dosáhly v roce 2020 úrovně 1 % HDP,

Schválení tohoto dokumentu bude mít negativní dopad na státní rozpočet. Zvýšené výdaje na realizaci NP VaVaI budou kryty v rámci možností státního rozpočtu.

Schválení dokumentu nebude mít negativní dopad na podnikatelské prostředí ČR ani na rovné postavení mužů a žen.

RVVI schválila návrh aktualizované NP VaVaI 2009 – 2015 (s výhledem do roku 2020) na svém 280. zasedání 22. února 2013. Do meziresortního připomínkového řízení byl materiál rozeslán dopisem 1. místopředsdkyně RVVI PhDr. Miroslavy Kopicové dne 26. února 2013 s termínem dodání připomínek do 13. března 2013.

V rámci meziresortního připomínkového řízení bylo vzneseno celkem 134 připomínek, z toho 53 zásadních. Zásadní připomínky vznesly: Akademie věd ČR, Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Technologická agentura ČR, Hospodářská komora a Svaz průmyslu a dopravy.

Dne 27. března 2013 se konalo jednání k vypořádání zásadních připomínek k tomuto materiálu. Všechny zásadní připomínky byly vypořádány. Vyhodnocení tohoto řízení je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek k materiálu.